

Hívó emberek és papok állandó kihívásként hatottak rám. Úgy szerettem volna megmondani nekik a magamét. Így támadt az a merész gondolatom, amely egyszeriben jókedvre hangolt: mi sem könnyebb ennél, csak be kell térdelnem egy gyóntatószékbe, mintha valóban gyónni kívánnék, s a mérgem máris belefrecskendezhetem a pap fülébe. Természetesen valami távoli templomot kell keresnem, óvatosságból, nehogy azután újból összeakadjak véletlenül a pappal. Választásom a Szent Bernát templomra esett.

Amikor beléptem, még üres volt a szentély. Lábujjhegyen lopakodtam előre, oda, ahol a három gyóntatószék állott. A plébános nem jöhetett számításba, hiszen ő a legidősebb s így nyilván nincs érzéke az ilyen tréfák iránt. Maradt hát a két káplán: Philippe Demanoir és Léon Morin. Nevükből kellett kitalálnom, hogy melyikük lenne alkalmasabb. Philippe csak polgári családból származhatott, Léon szülei viszont bizonyára parasztok voltak, másként nem adták volna neki ezt a nevet. Nos hát legyen Léon! Aggodalmat s némi szorongást éreztem, de már nem akartam visszafordulni. A padok közben megteltek bűnbánó nőkkel, akik úgy nyüzsögtek itt, mint százlábúak a pincében. Eszembe is jutott, mennyivel jobb lenne kinn a friss levegőn, hagyni az egész komédiát!

Morinnek fél hatkor kellett jönnie. Épp mikor felet ütött a toronyóra, akkor tűnt fel jelentéktelen, sűrű alakja. Lehajtott fejjel közeledett, léptei halkán kopogtak a kőpadlón. Csaknem vele egy időben nyitottam be a gyóntatószékbe. Némi szünet után — mialatt szorongásom egyre nőtt — kinyílt a farács fedőtáblája. Kezem szorosan összekulcsoltam s indulatosan suttogtam:

— Nem gyónni jöttem. Csupán azért, hogy végre megmondhassam a véleményem. Szerintem az egész vallás csak arra jó, hogy elterelje az emberek figyelmét a szenvedésről meg a nyomorúságról.

— Ez így nem felel meg a valóságnak — válaszolta Morin olyan nyugodt és szenttelen hangon, mintha már egy korábban elkezdett beszélgetésünket folytatta volna. — A polgári rend, a hatalmon levő gazdagok kis csoportja használja fel a vallást arra, hogy önző céljai érdekében torzíva magyarázza a türelem keresztényi erényét.

Azt hittem, álmodom. Meglehetősen erőfeszítésembe került a felelet:

— Önök pedig engedték ezt. Így hát nincs is különbség köztük és önök között.

— Maga az egyház is bűnös abban, hogy elveszítette a munkásságot, ez így igaz. Azóta azonban mind többen fáradozunk azon, hogy helyrehozzuk a hibákat és mulasztásokat. S aki valóban keresztény volt, annak szíve mindig is irtózott az igazságtalanságtól.

— Csakhogy ez még nem minden. Mégha tiszta maradt volna is a vallás, igaz voltát ez sem bizonyítaná.

Éreztem, hogy Morin a rács túloldaláról mind feszültebb figyelemmel hallgat.

— Természetesen — bólintott —, mégha tiszta maradt volna a vallás, ez sem bizonyítaná, hogy igaz, amit tanít.

Kínosan érintett, hogy ennyire azonos álláspontra helyezkedett velem. Gondolataim riadtan cikáztak. Nem is értettem már, miért sodortam magamat ebbe a kellemetlen helyzetbe. Felálltam, hogy menjek.

— De maradjon — szólott rám a pap. — Nagyon jó, hogy felkeresett.

— Hogyhogy jó? Ha nem tudná, én, én... ellenséggé válok itt!
— Úgy gondolja? Én azonban nem hiszem. Nyilván régóta nem gyónt már?

— Bértálcázom őta. De most se gyónok...

— Én is tudom, nem mulatság az, ha embertársunk előtt megvalljuk a hibáinkat.

— Mulatság vagy nem mulatság, egyremegy, mert én nem hiszek Istenben.

— Biztos ebben? Soha sem imádkozik?

— Csupán akkor, ha már okosabbat nem tehetek. Gyerekkori szokás ez, emberi gyengeség.

— Büszke is, nemde?

— Igen.

— Olykor hazudik is?

— Igen. (Éreztem, hogy akaratom ellenére csúszom bele egy kínzó kérdés-felelet játékba.)

— Lopni még sohasem lopott?

— Az is előfordult.

— És mit lopott?

— Élelmet!

— Elragadja olykor a harag?

— Igen.

— Vétett olykor a tisztaság ellen?

— Nem tudom.

— Megtörténik, hogy lemond valamiről mások javára?

— Csak a kislányom javára...

— Eleget tesz állampolgári kötelességeinek?

— Többé-kevésbé.

— Úgy hiszi, hogy minden tekintetben megteszi azt a jót, amire képes?

— Nem.

— Pedig ha nem tudná, Szent Pál azt mondja: „Jobb lenne a világ, ha ti jobbak volnátok...”

Szemrebbenés nélkül álltam a vágást.

— Jó gyónást végzett — mondta ekkor a pap, anélkül, hogy hangjában a gúnynak akár az árnyát is felfedezhettem volna. — Most azonban bocsánatot kell kérnie.

— Kitől?

— X-től — válaszolta vidáman.

Nem szóltam egy szót sem. A káplán, annyira a közelemben s mégis annyira távol tőlem, szintén hallgatott. Egyikünk se mozdult. Na, most így maradunk a világ végéig, gondoltam némi szorongással. Morin azonban megtörte a csendet:

— Nincsen hozzá bátorsága?

— Bocsánat...

A kurta szót egykedvű „ah”-hal vette tudomásul. Majd mindjárt hozzáfűzte:

— Óhajtja, hogy penitenciát rójak ki magára?

— Nem én! (Mintha forgószél ragadott volna fel...)

— Ugyan! A penitencia csak jót tesz magának. Utána majd persze le kell térdelnie odakint.

— Valamelyik párnázott zsámolyra? — kérdeztem ironikusan.

— Nem. A kőpadlóra. Kicsit sajogni fog a térde... S aztán imád-

koznya is kell, ahogy illik.

— De mivel nem hiszek, az én imám csak nevetség lenne.

— A mi imáink sem egyebek ennél. Annyira szédítő az aránytalanság köztük és Aközött, akihez szólnak.

— Mégis ha az imádkozó hinni tud benne...

— Ki tagadja, hogy az igyekezet nem lenne ugyanúgy értékes, mint maga a hit?

— Lelkiismeretfurdalásom sincsen...

— Annál jobb. Judást üldözte a lelkiismerete, azért akasztotta fel magát. Csak megbánással tartozunk, ez pedig pontosan ellenkezője a lelkiismeretfurdalásnak. Most tehát hajtsa le a fejét, hogy feloldozhassam.

Engedelmeskedtem. Morin felemelte jobbját: „Ego te absolvo a peccatis tuis, in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti...” Nyomban le is fordította a szöveget, tagoltan ejtve ki minden szavát. Egy ideig hallgatott, majd megint megszólalt:

— Adjak valami olvasnivalót?

— Igen, kérem! — törtem ki akaratlanul, de már meg is bántam sietségem.

— A plebánia-lak ott van a „Modern” mozival szemben — közölte velem —, mikor tudna jönni?

— Csak este — feleltem sebtiben, s némileg megnyugtatót a gondolat, hogy sötétedés után a pap bizonyára nem fogadhat női látogatókat.

— Megfelelne szerdán fél kilenckor? Harmadik emelet, Abbé Morin. Nem felejtí el?

Zavaromban pár érthetetlen szót mormogtam.

— Most pedig menjen — búcsúzott szinte goromba hangon.

Bittei Lajos fordítása

PRÓBA

Jézus próbakő.

Jézusra mindenkinek választ kell adnia.

*Az üveges váróteremben állva
erre felel az utazó, a pap, a bandita.*

Jézus próbakő.

*Nagy, csillogó teher,
amit elvisz az ember,
vagy nem visz el.*

*Megkettőzött bizonytalanság,
emberszabású ábra,
felirat a szeretetről
s a zsidók királya.*

Jézus olyan, amilyen.

*Nincs vele senki,
de a randevún el kell hallgatni őt,
vagy az arcát meg kell figyelni.*

Jézus olyan,

*mint egy kereszt.
Két karja ki van tárva
s átmetszi egy függőleges.*

Gyurkovics Tibor